

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Николай Сашков Цанков,
преподавател във Факултет по педагогика, ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград,

включен в състав на научно жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика – Образователни технологии), област на висше образование 1. Педагогически науки, обявен за нуждите на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ в ДВ бр. 97/10.12.2019.

Настоящото становище е разработено съгласно изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилник за развитието на академичния състав на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ в изпълнение на Заповед на Ректора № РД-16-007/03.02.2020 г.

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 31/12.04.2019 г. и на интернет-страницата на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ за нуждите на катедра „Педагогика и управление на образованието“ към Педагогически факултет, като единствен кандидат участва гл. ас. д-р Наташа Любомирова Колева.

1. Общо представяне на кандидата

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ – Наташа Любомирова Колева, придобива ОНС „доктор“ по докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика“ през 2016 година след успешна защита на докторска дисертация на тема „Екипната работа в среда на смесено обучение“ (Диплома №Д-106/18.07.2016 г.). Академичният опит и кариерно развитие на кандидатката в полето на университетското образование стартира през 2006 година като хоноруван асистент в Педагогически факултет на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ и преминава през асистент (2009-2016), главен асистент (2016 – към момента), като в периода 2014-2019 година същата е и лектор в квалификационни курсове за педагогически специалисти към Департамент за информация, квалификация и продължаващо образование – Варна.

Научните интереси на кандидатката в продължение на дългогодишния ѝ опит са в областта на науките за образованието: (1) Образователни технологии, (2) Информационните и комуникационните технологии в обучението и работата в дигитална среда, (3) Педевтология, (4) Теории за обучението.

В количествено отношение научно-изследователската продукция, представена за участие в конкурса от гл. ас. д-р Наташа Любомирова Колева, включва:

Монографии *(самостоятелни), едната посочена като хабилитационен труд	1
Публикувани книги на базата на защитен дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“	1
Научни публикации/статии в списания и публикации в сборници, годишници и др. (вкл. в чужбина) (10 самостоятелни и 4 в съавторство)	14

Предоставен е и богат набор от доказателствен материал, свързан с: участие в научни конференции; подготовка на учебни курсове и учебни програми за обучение на студентите; обучения на педагогически специалисти, нововъведения (предоставяне на възможности за индивидуализиране на обучението на студентите чрез достъп до образователни ресурси и интерактивни инструменти за оценка и самооценка на постигнатите резултати във виртуална класна стая) и др.

2. Оценка на научната продукция и научноизследователската дейност на кандидата

Монографичният труд, посочен като хабилитационен, „**Цифровите компетентности на българските учители**“ (Университетско издателство "Епископ Константин Преславски", Шумен, 2019, ISBN 978-954-760418-6) с COBISS.BG-ID: 1292938724, представя проведено изследване с предмет „цифровата (дигитална) компетентност на българските учители“, а основната му цел е да се изясни същността на понятието „цифрова компетентност“, механизмите и инструментите за определяне на нейното равнище, както и установяване актуалното състояние на цифрова компетентност на българските педагогически специалисти. Големият обхванат контингент на изследване гарантира известна достоверност на резултатите, но то е с подчертан констативен характер (добре замислено, концептуално обосновано и реализирано, спрямо всички изследователски правила), което е основание за препоръка към изследователската програма: да бъде разширена, на базата на което да бъдат разработени и апробирани технологични варианти за развитие на дигиталната компетентност на педагогическите специалисти. Направеният детайлен преглед на Европейската рамка за цифрови компетентности на педагогическите специалисти DigCompEdu е основание да се търсят възможности за оценката на нейната приложимост в условията на българското образование. На базата на проведено проучване на цифровите компетентности на над 260 български педагогически специалисти, базирано на дефинираните компоненти в Европейската рамка, е направен опит те да бъдат типизирани съобразно техните дигитални компетентности, което може да е последващ ориентир за повишаване на професионалната им квалификация в това направление.

Книгата, публикувана на базата на защитен дисертационния труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, **Смесеното обучение в университетското образование** (Университетско издателство "Епископ Константин Преславски", Шумен, 2019, ISBN 978-619-201-289-2) с COBISS.BG-ID: 1292888804, която е с монографичен характер по жанр, представя изследване, имащо за цел разработването и установяването на практическата приложимост на модел за обучение на студенти чрез работа в екип, осъществен в смесена среда на обучение. Изяснени и обогатени са понятията „смесено обучение“ и „съвместно обучение“ като са изведени параметрите им в различните режими на употреба в науките за образованието. Систематизирани са съвременните образователни методи и технологии за осъществяване на дейности в екип и смесено обучение. Емпиричното изследване е насочено към проучване на нагласата на студентите към електронна и смесена форма на процеса на обучение, като анализът на резултатите е използван като основание, за да се разработят компонентите на модел за екипна работа на студенти при смесено обучение. Предложеният модел е апробиран и е направена оценка на неговата ефективност. В текстовете е необходима повече критичност при интерпретацията на авторовите мнения, предвид факта, че на доста места са намерени и изведени достатъчно основания за това и повече коректност в използването на базови за науките за образованието понятия, особено при опита да се използват по-

нятия, характерни за училищната дидактика и привнасянето им в контекста на дидактиката на висшето образование.

Статните – 14 на брой, от които 4 в съавторство (всички извън тези, представени за придобиване на ОНС „Доктор“), са в областта на образователните технологии, което е и изследователското поле на кандидатката за заемане на академичната длъжност „доцент“. Изследователските търсения и научните резултати са свързани с изследване на дигиталната/цифровата компетентност на педагогическите специалисти; екипа и екипната работа; съвместно (колаборативно) учене; смесено обучение; обучение в дигитална и виртуална среда; аспекти на приложение на информационните и комуникационните технологии в училищното и университетското образование; физическото възпитание и здравословния начин на живот и др.

В предложените за рецензиране текстове в монографичните изследвания и статиите е направен: (1) систематичен преглед на европейските политики за цифрова трансформация на образованието (една перспективна област на изследователски търсени в областта на науките за образованието и в частност дидактиката); (2) проследен е опитът на европейските държави за формиране и развитие на цифровите компетентности; (3) изведени са на преден план необходимостта и възможностите за развитие на дигиталната компетентност на педагогическите специалисти като основа за случването на дигиталната трансформация.

Задълбочено е емпиричното изследване, свързано с въвеждането на учебната дисциплина “Компютърно моделиране” в начален етап (контингент на изследване са 160 учители), в основата на което е самооценката и оценката на готовността на учителите за обучение по нововъдения учебен предмет в началното училище.

Една част от публикациите са посветени на една изключително актуална тематика, а именно – смесеното обучение, като са систематизирани предимствата и недостатъците му за университетското образование и приложението му в различни контексти чрез използването на различни технологични решения, като например: използването на виртуални класни стаи. Предложен е априориран и ефективен модел за приложение на смесеното обучение в университетското образование.

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ гл. ас. д-р Наташа Любомирова Колева участва в редица международни и национални проекти, свързани с: (1) възпитанието, социализацията, обучението, мениджмънта на класа в различните образователни степени и етапи на училищното образование; (2) практическата подготовка на студентите в университетското образование; (3) иновативни образователни технологии; (4) квалификации на педагогическите специалисти и т. н.

Представената справка за цитирания (6 на брой), конкретно свързани с научно-изследователската дейност, покриват изискуемия минимум по показателите от група Д от минималните национални изисквания за заемане на академични длъжности, но, според мен, са недостатъчни (предвид засиления изследователски интерес към предметното поле, в което са изследвания на кандидатката) и изискват в перспектива повече публикационна активност, която да гарантира необходимата разпознаваемост и цитируемост.

Аудиторната заетост на д-р Наташа Колева по дисциплините: Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда, Аудио-визуални и информационни технологии в обучението, Педагогическа диагностика, Методология и методи на педагогическите изследвания, Образователни технологии, Мултимедийна презентация, Компютърни технологии е в полето на обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Не е установено плагиатство в представената за рецензиране научноизследователска продукция на кандидатката, както и не са установени некоректност и неточности

в интерпретирането на получените емпирични резултати в хода на изследователските дейности.

Налице е изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, като кандидатът представя и допълнителни доказателства за неговата научноизследователска активност и продукция.

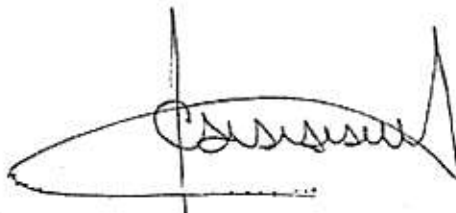
3. Критични забележки и препоръки

На базата на представената за рецензиране научноизследователска продукция могат да бъдат направени следните критични бележки и препоръки:

1. Монографичният труд и последващите публикации, отразяващи емпирични изследвания на автора ще спечелят много, ако резултатите от тях са съпроводени с детайлна статистическа обработка, което да е основание за разширяване на обхвата на направените на тяхна база изводи.
2. Бъдещите изследвания на автора е уместно да не са само с констатиращ характер, а да се разширява изследователската програма в посока възможности за развитие на дигиталната компетентност, например, което ще е с изключителна ползност за квалификационната и образователната практики.
3. В бъдеще, предвид актуалността на изследваната от кандидатката проблематика, следва да се намерят пътища тя да увеличи своята международна разпознаваемост чрез засилване на публикационната активност в списания, включени в системата за реферирание и индексирание, т. е. с импакт фактор (IF), отразени в електронната база данни Web of Science, импакт ранг (SJR) и SCOPUS, като всички научни търсения и резултатите от тях намерят място и в специализирани списания, публикуващи в областта на науките за образованието.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализът и оценката на представената за рецензиране научноизследователска продукция и съответствието с минималните национални изисквания за заемане на академични длъжности са основание да се открият приноси на кандидатката в областта на конкурса. Всичко това е основание да предложи на членовете на научното жури и в последствие на членовете на Факултетския съвет на Педагогическия факултет на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, гл. ас. д-р Наташа Любомирова Колева да заеме академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика – Образователни технологии), област на висше образование I. Педагогически науки.

Изготвил становището:

доц. д-р Николай Цанков